

Consultatiedocument
Invoering herziene Richtlijn Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN)

1 juli 2023

Consultatieperiode loopt tot en met **30 september 2023**

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Integratie in huidige Richtlijn Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN)	4
3	Wat zijn de belangrijkste wijzigingen?	4
	Definitie van begrippen	4
	Kwaliteitsmanagement op niveau van een kantoor	4
	Verantwoordelijkheden leiding IT-auditeenheid	5
	Aandacht voor kwaliteitsmanagement bij kleine(re) IT-audit kantoren	5
	Meer toelichtingen	6
4	Overige wijzigingen	6
	De OKB-er is lid van het opdrachtteam (deel 3 RKBN)	6
5	Consistentie aanpassingen in de Richtlijnen 3000A en 3000D	7
6	Ingangsdatum	9
7	Consultatie	10
	Overzicht van consultatievragen	10
	Reacties	10

1 Inleiding

De International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB) heeft twee herzieningen uitgebracht van:

- De internationale standaard voor kwaliteitsmanagement voor kantoren die assurance en/of aan assurance verwante diensten uitvoeren (ISQM-1); en
- De Internationale standaard voor opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling (ISQM-2).

NOREA vindt het belangrijk dat IT-auditors op eenzelfde manier werken en volgt daarom de internationale Richtlijnen. Bij het vertalen is door de IAASB rekening gehouden met Europese afspraken over de vertaling. NOREA heeft de internationale vertaling aangepast op de NOREA regelgeving.

De ISQM-1 en ISQM-2 worden ondergebracht in de Richtlijn Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN).

2 Integratie in huidige Richtlijn Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN)

NOREA is voornemens deze twee aangepaste Richtlijnen voor kwaliteitsstandaarden op te nemen in de huidige RKBN als delen 2 en 3. De huidige RKBN wordt derhalve omgenummerd tot deel 1.

De invoering betekent dat deel 1 van de RKBN verplicht is voor alle register IT-auditors. De delen 2 en 3 zijn verplicht voor IT-auditeenheden die Assurance-opdrachten en/of aan assurance verwante opdrachten uitvoeren. Dit geldt onverkort voor interne audit diensten die assurance-opdrachten of aan assurance verwante opdrachten uitvoeren.

De artikelen 20 tot en met 25 van de huidige RKBN komen te vervallen met de invoering van deel 3 van de RKBN. De huidige artikelen 26 tot en met 30 (met hun toelichtingen in de A-paragrafen) worden hernoemd om aan te kunnen sluiten op artikel 19 (als laatste artikel van de huidige RKBN die blijft bestaan).

Deel 3 mag worden toegepast door register IT-auditors en IT-auditeenheden indien in de kwaliteitsdocumenten van het kantoor is opgenomen dat bij bepaalde opdrachten (in bepaalde omstandigheden) bijvoorbeeld een OKB moet worden uitgevoerd.

3 Wat zijn de belangrijkste wijzigingen?

Onderstaand volgt een toelichting op de belangrijkste wijzigingen in aanpassingen van de richtlijn voor kwaliteitsstandaarden.

Definitie van begrippen

De definitie van begrippen in de nieuwe regelgeving sluit aan op de recent ingevoerde Code of Ethics. Het huidige RKBN hanteert nog 'oudere' begrippen.

Kwaliteitsmanagement op niveau van een kantoor

De definitie van het systeem van kwaliteitsbeheersing omvat in de nieuwe voorstellen acht componenten, tegen zes in de huidige RKBN:

- (a) The firm's risk assessment process (**nieuw**);
- (b) Governance and leadership (**Governance is nieuw**);
- (c) Relevant ethical requirements;
- (d) Acceptance and continuance of client relationships and specific engagements;
- (e) Engagement performance;
- (f) Resources;
- (g) Information and communication (**nieuw**); and
- (h) The monitoring and remediation process (**remediation is nieuw**).

Hieronder gaan we beknopt in op de belangrijkste nieuwe elementen.

Verantwoordelijkheid van de leiding

De verantwoordelijkheid van de leiding wordt uitgebreid besproken in de nieuwe opzet, en daarbij wordt ook nadrukkelijk aangesloten bij ethische vereisten en de CoE. Daarbij wordt

specifiek vermeld, dat de leiding er ook voor moet zorgen, dat medewerkers voldoende tijd krijgen om werkzaamheden uit te voeren gericht op de kwalitatieve goede uitvoering van opdrachten alsmede opleiding hiervoor. Kwaliteit leveren is een element dat centraal moet staan binnen de gehele onderneming en de leiding moet daaraan sturing en verdere invulling geven.

Systeem van risicoanalyse, beoordeling en reageren

In de risicoanalyse wordt duidelijk gesteld, dat de eenheid een risicobeoordelingsproces invoert om doelstellingen aan kwaliteit te koppelen, risico's te meten alsmede om te kunnen reageren op kwaliteitsrisico's. Hierbij moeten dan ook de doelstellingen in de ISQM-1 nadrukkelijk in ogenschouw worden genomen. Ook wordt beschreven welke elementen in het risicobeoordelingsproces moeten worden opgenomen.

Informatie en Communicatie

In dit onderdeel van de ISQM-1 wordt specifiek vereist dat doelstellingen moeten ingaan op het verzamelen van informatie voor en over het gebruik van het kwaliteitssysteem.

Daarnaast moet hierover worden gecommuniceerd binnen de eenheid, maar ook naar externe partijen indien dit nodig of vereist is. Ook moet de cultuur van de organisatie de verantwoordelijkheden van personeel versterken om informatie onderling uit te wisselen.

Daarbij moet informatie binnen de eenheid kunnen worden gedeeld, evenals met opdrachtteams. Tot slot moeten medewerkers in staat worden gesteld om hun werkzaamheden op het gebied van het kwaliteitssysteem uit te voeren op basis van goede informatie.

Naast deze nieuwe elementen is afhankelijk per component in meer of mindere mate een aanpassing van de RKBN benodigd om de aansluiting te maken met ISQM-1 en ISQM-2.

Verantwoordelijkheden leiding IT-auditeenheid

In de nieuwe standaard (deel 2) is specifiek opgenomen wat de verantwoordelijkheden zijn van de leiding van de IT-auditeenheid en hoe de verantwoordelijkheden en werkzaamheden kunnen worden verdeeld. Daarbij is ook aandacht voor kleine(re) IT-audit kantoren.

Aandacht voor kwaliteitsmanagement bij kleine(re) IT-audit kantoren

In de nieuwe standaarden is specifiek aandacht gegeven aan het kwaliteitsmanagement bij kleine(re) IT-audit kantoren. In de huidige RKBN is hiervoor geen specifieke aandacht (maar is wel een handreiking voor de KITA opgesteld).

Consultatievraag:

- 1 Welke problemen of uitdagingen ziet u met de invoering van deze nieuwe kwaliteitsstandaarden in de delen 2 en 3? Hoe stelt u voor om deze aan te pakken?
- 2 Verwacht u van NOREA een rol bij de invoering voor kleine(re) IT-auditeenheden? Zo ja, kunt u die rol beschrijven?

Meer toelichtingen

De herziene Richtlijn voor kwaliteitsbeheersing (RKBN) bevat meer toelichtingen dan de huidige RKBN. Deze toelichtingen (in de vorm van A-paragrafen) helpen de IT-auditor om te voldoen aan de regels in de Richtlijn (de zogenaamde vereisten).

Consultatievragen:

- 3 Is de aard van de aanpassingen duidelijk? Zo nee, wilt u dit graag toelichten.

Consultatievraag:

- 4 Verwacht u een probleem met de uitvoerbaarheid van bepaalde opdrachten onder de herziene delen van de RKBN? Zo ja, wilt u dit toelichten.

4 Overige wijzigingen

De OKB-er is lid van het opdrachtteam (deel 3 RKBN)

In tegenstelling tot de oorspronkelijke vertaling heeft NOREA besloten, dat de OKB-er een lid is van het opdrachtteam indien de OKB wordt uitgevoerd ten behoeve van de controle van het IT-Jaarverslag. Dit is conform de vereisten bij NBA voor controle van financiële overzichten. De consequentie hiervan is, dat ook de OKB-er onafhankelijk moet zijn van de cliënt en de opdracht.

Consultatievraag:

- 5 Kunt u instemmen met het voornemen om de OKB-er lid te laten zijn van een opdracht tot controle van het IT-Jaarverslag? Zo nee, kunt u gemotiveerd aangeven waarom niet?

Consultatievraag:

- 6 Bent u het eens met de Nederlandse aanpassingen in de herziene standaarden? Zo nee, wilt u dit toelichten.

5 Consistentie aanpassingen in de Richtlijnen 3000A en 3000D

Om binnen de regelgeving van NOREA consistent te blijven, worden ook enkele aanpassingen gedaan in de Richtlijnen 3000A en D. Deze aanpassingen hebben tot doel om relevante verschillen tussen de NBA Standaard 220 (die specifiek is ingericht voor de controle van de financiële overzichten) te harmoniseren met relevante NOREA Richtlijnen. De aanpassingen zijn hieronder toegelicht.

33 Verantwoordelijkheden van de opdrachtpartner

In deze paragraaf wordt punt e) vervangen door:

De opdrachtpartner dient:

- verantwoordelijkheid te nemen voor het feit dat het opdrachtteam passende consultatie pleegt over moeilijke of omstreden aangelegenheden;
- ervan overtuigd te zijn dat leden van het opdrachtteam in de loop van de opdracht passende consultatie hebben gepleegd, zowel binnen het opdrachtteam als tussen het opdrachtteam en anderen van het passende niveau binnen of buiten de IT-auditeenheid;
- ervan overtuigd te zijn dat de aard en reikwijdte van een dergelijke consultatie en de daaruit voortkomende conclusies zijn afgestemd met de geconsulteerde partij; en
- vast te stellen dat de uit een dergelijke consultatie voortkomende conclusies zijn doorgevoerd. (Zie Par. A86 en A87)

In lijn met deze aanpassing van paragraaf 33 onderdeel e), worden twee toelichtende paragrafen toegevoegd genaamd "Consultatie".

Daarnaast wordt item 33f toegevoegd:

- Bij een controle van het IT-Jaarverslag is vereist dat de opdrachtpartner, voorafgaand aan het dateren van de conclusie of mededeling, de verantwoordelijkheid op zich neemt om te bepalen of aan de relevante ethische voorschriften, waaronder die met betrekking tot onafhankelijkheid, is voldaan.

Consultatie

A86

Er is sprake van effectieve consultatie over significante vaktechnische, ethische en andere aangelegenheden binnen de IT-auditeenheid of, indien van toepassing buiten de accountantseenheid, indien de personen die worden geconsulteerd:

- alle relevante feiten verkrijgen die hen in staat zullen stellen om een onderbouwd advies te geven; en
- passende kennis, senioriteit en ervaring bezitten.

A87

Het kan passend zijn dat het opdrachtteam consultatie pleegt buiten de IT-auditeenheid, bijvoorbeeld indien de IT-auditeenheid niet over passende interne capaciteiten beschikt. Zo kan worden gebruikgemaakt van adviesdiensten van andere IT-auditeenheden, beroepsorganisaties en regelgevende of toezichthoudende instanties, dan wel van commerciële organisaties die relevante diensten op het gebied van de kwaliteitsbeheersing leveren.

In de sectie Documentatie van Richtlijn 3000A en D worden de volgende twee paragrafen tekst toegevoegd:

80 Bij een controle van een IT-Jaarverslag dient de IT-Auditor onder meer het volgende in de controledocumentatie op te nemen:

- a) kwesties die met betrekking tot het naleven van relevante ethische voorschriften zijn vastgesteld en de wijze waarop deze werden opgelost;
- b) conclusies met betrekking tot de naleving van onafhankelijkheidsvoorschriften die van toepassing zijn op de opdracht, alsmede eventuele relevante besprekingen met de IT-auditeenheid die deze conclusies onderbouwen;
- c) conclusies die zijn getrokken met betrekking tot de aanvaarding en continuering van cliëntrelaties en controleopdrachten;
- d) de aard en reikwijdte van en de conclusies gebaseerd op de consultatie die in de loop van de controleopdracht werd gepleegd. (Zie Par. A87 en A87).

81 Voor de controle van een IT-Jaarverslag dat is beoordeeld, dient de opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordelaar te documenteren dat:

- a) de procedures die door de beleidslijnen van de IT-auditeenheid met betrekking tot een opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling worden vereist, uitgevoerd zijn;
- b) de opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling op of voorafgaand aan de datum van de assurance-verklaring voltooid is; en
- c) de beoordelaar geen kennis heeft van onopgeloste aangelegenheden die bij de beoordelaar de indruk kunnen wekken dat de significante oordeelsvormingen van het opdrachtteam en de conclusies die het team heeft getrokken, niet passend waren.

Consultatievraag:

7 Bent u het eens met de consistentie aanpassingen in de Richtlijnen 3000A en D? Zo nee, wilt u dit toelichten.

6 Ingangsdatum

De beoogde ingangsdatum van herziene standaarden is 1 januari 2024. Hetzelfde geldt ook voor de consistente aanpassingen in de Richtlijnen 3000. Eerdere toepassing is toegestaan.

7 Consultatie

NOREA vraagt IT-auditors, IT-auditeenheden en andere belanghebbenden om te reageren op de herziening van de kwaliteitsstandaarden.

Overzicht van consultatievragen

U kunt ons bij deze consultatie behulpzaam zijn door zowel in algemene zin te reageren op de herziene Richtlijn als door antwoord te geven op de specifieke consultatievragen.

Consultatievragen:

- 1 Welke problemen of uitdagingen ziet u met de invoering van deze nieuwe kwaliteitsstandaarden in de delen 2 en 3? Hoe stelt u voor om deze aan te pakken?
- 2 Verwacht u van NOREA een rol bij de invoering voor kleine(re) IT-auditeenheden? Zo ja, kunt u die rol beschrijven?
- 3 Is de aard van de aanpassingen duidelijk? Zo nee, wilt u dit graag toelichten.
- 4 Verwacht u een probleem met de uitvoerbaarheid van bepaalde opdrachten onder de herziene delen van de RKBN? Zo ja, wilt u dit toelichten.
- 5 Kunt u instemmen met het voornemen om de OKB-er lid te laten zijn van een opdracht tot controle van het IT-Jaarverslag? Zo nee, kunt u gemotiveerd aangeven waarom niet?
- 6 Bent u het eens met de Nederlandse aanpassingen in de herziene standaarden? Zo nee, wilt u dit toelichten.
- 7 Bent u het eens met de consistentie aanpassingen in de Richtlijnen 3000A en D? Zo nee, wilt u dit toelichten.

Reacties

Uw reactie zien wij graag uiterlijk 30 september 2023 tegemoet. Mail uw reactie naar norea@norea.nl.

Voor de verwerking vragen wij u een kopie van de reactie in Word mee te zenden.

EINDE